СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 251. Джерзи Сіти, Н. Дж., пятниця, 26 жовтня 1934.

VOL. XLII. No. 251. Jersey City, N. J., Friday, October 26, 1934. THREE CENTS.

У. Н. СОЮЗ ЦЕ МИ, ЦЕ НАША ДУМКА І НАШЕ СЕРЦЕ.

УРЯД І БАНКИ ШУКАЮТЬ ДОРІГ ДО КООПЕРАЦІЇ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт загостив на загальні збори Американського Банкирського Союза, на котрі приїхало коло 4,000 банкирів з усього краю.

Президента привитав вибраний на це бесідник, Джексон Е. Рейнолдс, президент Першого Краєвого Банку в Ню Йорку, котрий запевняв президента про бажання банкирів кооперувати з урядом у праці коло відбудови краю.

У своїй промові президент Рузвелт зазначив, що вже настав останній час, щоб уряд зговорився за кооперацію з банками. Уряд з природи річей, говорив президент, мусить заняти становище лідера, себто судді суперечних інтересів. Своїм банковим розпорядком з березня 1933 року президент хотів оживити в народі довіря до банків; тепер він хоче оживити в банкирів довіря до народу. Банки можуть це доказати, беручи на себе відповідальність, яку вони повинні брати. Уряд жде, щоби банки розвинули свою кредитову діяльність, як цього вимагає оживлення бизнесу. Без більших інвестицій край не може пустити в рух фабрик і не може покінчити безробіття. Він вказував на деякі досягнення уряду в праці коло відбудови краю та на поліпшення положення в міжнародній торговлі, в котрій видно виразно устійнення цін.

Велика овація, яку банкирі справили Рузвельтови по скінченню його промови, відбивалася різко від гострих дотинків, які чути було на останній банкирській конвенції, що відбулася рік тому в Шікаго.

СУД ЗАВДАЄ ПОВАЖНИЙ УДАР „НОВОМУ РОЗДІЛОВИ".

ВАШИНГТОН. — Найвищий Суд округи Колюмбія видав присуд, що закон про пенсіонування залізничої служби, котрий становить сутеву частину „нового розділу" та вважався за один з примірних законів, не годиться з американською конституцією, бо деякі його постанови мають значіння конфіскати приватного майна, забороненої конституцією.

Позов внесли були 134 залізничі підприємства.

ФАРБАРІ ШОВКУ ВИКЛИКАЮТЬ СТРАЙК.

ПАТЕРСОН (Ню Джерзі). — Робітники цієї околиці, заняті фарбуванням одінь із шовку й рейону, постановили вийти в середу в ночі на страйк.

На страйк виходить коло 25,000 робітників і робітниць. Робітники постановили не висилати своїх представників на наради з фабрикантами, поки страйк не покаже фабрикантам, що вони не дістануть робітників без згоди з робітничою юнією.

ЗАГРОЗА НОВОГО ТКАЛЬНЯНОГО СТРАЙКУ.

ВАШИНГТОН.—Провідники недавнього страйку ткальняних робітників подали урядови до відома, що власники ткалень ломлять точки недавньої умови, на основі котрої робітники за порадою президента Рузвелта вернулися до праці. Юнійні лідери кажуть, що робітники будуть примушені ще раз вийти на страйк, якщо фабриканти не залишать своєї тактики.

КАМПАНІЯ ПРОТИ ФАШИЗМУ.

НЮ ЙОРК. — У місцевій салі „Мека Темпел" відбулася в середу ввечір масова демонстрація місцевих робітничих юній проти фашизму й націзму.

Головним бесідником був Волтер Ситрін, президент Міжнародньої Федерації Юній та секретар Британського Юнійного Конгресу. Він закликав слухачів до бойкоту німецьких товарів, запевняючи їх, що відповідно поведений бойкот може повалити Гітлера ще до весни. Він говорив, що на основі обчислень німецького статистичного товариства, тільки 1 процент німецьких робітників дістає тепер пересічну заплату на тиждень в сумі 13 і пів доляра, або більше; 50 процентів дістає від $3.50 до $7.50, а 13 процентів менше як $3.50.

На цих зборах юнія жіночих кравців дала обіцянку зібрати на боротьбу проти фашизму 50,000 долярів.

На зборах одної жидівської організації в Брукліні говорила жінка відомого рабіна, Стівена Вайса, що один Жид в Америці закупив недавно в Німеччині рукавичок на суму 500,000 долярів.

З КАМПАНІЇ УРЯДУ ПРОТИ ЗЛОЧИНЦІВ.

ФЛЕМИНГТОН (Ню Джерзі). — Бруно Ріхард Гавптман має станути на суд дня 2 січня. Д-р Кондон, котрий був посередником між родиною Линдберга й викрадачами дитини, говорив з ним цілу годину. Йосиф Фурхт, котрий свого часу свідчив, що в часі коли викрадено дитину Линдберга, Гавптман робив йому якусь роботу, тепер відкликує свої зізнання.

НЕБЕЗПЕКИ ЖИТТЯ.

Обвал купи „колму" копальні Генрі, що належить до Лігай Велі Ковл Ко. в Плейнс, Па., привалив на смерть 3 хлопців: 12-літнього Осипа Правдзіка, 14-літнього Вилієма Берніцького та 12-літнього Джана Карті. Двох інших хлопців забрано до шпиталю з розбитими головами.

ТОРТУРУВАВ ДИТИНУ.

В селі Збидневіце під Краковом арештували якогось Анджея Струзіка за знущання над несвоєю дитиною. Річ у тому, що Струзік колись мав любовницю Катерину Фронзік, з якою мав двоє дітей. Тимчасом Струзік пішов за якийсь напад на 2 роки до криміналу, а Фронзік у міжчасі зажила з другим. Коли Струзік вернувся, цей „другий", що з Фронзіківною мав уже сина, забрався, лишаючи свойого сина при мамі.

Струзік зажив знову з Фронзіківною, але всю злість за зраду своєї любовниці старався вилляти на дворічнім хлопчику свойого суперника. Він бив його, катував, морив голодом, а коли й це не помагало, він зачав тортурувати нещасну дитину. Одного дня казав дитині ходити босими ніжками по розпаленій бляєі, а коли дитина втікала, він бив її в лице, в голову, аж дитина зімліла. Тоді Струзік взяв її за ніжки і так сильно кинув об ріг ліжка, що дитина померла. На другий день Струзік обвязав хлопця камінням і кинув до поблизької ріки, забороняючи Фронзіківній комунебудь говорити про свій злочин.

ПАРАСОЛЯ ПРИЧИНОЮ КАТАСТРОФИ.

З села Вовковець їхав до Коломиї Іван Тимчук. В одній хвилині дорогою надійшла жінка з відчиненою парасолею і коні так сполошилися парасолі, що нагло скрутили у противний бік і почали що сили бігти в сторону Заболотова. По дорозі впав з воза Тимчук і сильно потовкся. Заки здержали розошені коні, вони поранили по дорозі ціл кілька осіб та рознесли віз на шматки. Оба коні теж сильно поранилися.

ХОТІВ УБИТИ СВОЮ ЖІНКУ.

В селі Самари (Полісся) селянин Кортилісець хотів убити свою жінку Олександру. Він завдав їй кілька тяжких ран ножем у живіт. Пробуджені діти заалярмували сусідів, які збіглись і жінку вратували. Злочину доконав на еротичнім тлі, а саме: мав коханку, якій обіцяв, що свою жінку вбє. Ранену відправлено до шпиталю, а Кортилісця арештовано.

НАСЛІДКИ ВІЙНИ.

Бідний 17-літний хлопчина Степан Чарковський з Гороженки, пов. Підгайці, пішов на поле шукати гарматних і крісових гільз, за котрі одержував аж по два сотики за штуку. Як звичайно, знайшов гарматне стрільно, котре, як він лише рушив, вибухло і Чарковський погиб на місці.

„БОЖЕВІЛЬНИЙ ХЛОПАКА".

Франческо Аджельо, років 32, відомий в Італії з назви „божевільний хлопака" через свої летунські осяги, побив усі свої попередні осяги, літаючи 440 миль на годину.

ЗАДОВЖЕННЯ САМОУПРАВИ В ПОЛЬЩІ.

В польській офіційній пресі появилася вістка, що довги польської самоуправи виносять тепер 1 міліярд 300 міліонів злотих. Зі згаданої суми 1 міліярд припадає на довгоречинцевий кредит, а на короткоречинцевий 300 міліонів злотих.

ГРІМ УБИВ ПАРУБКА.

В селі Литовижі, грибовецької волости, грім ударив в хату Тимчуків і вбив сина господині, 20-літнього Павла Тимчука, що був національно свідомим і ідейним. Трагічна його смерть в селі й околиці викликала великий жаль. Похорон бл. п. Тимчука відбувся врочисто при великій участи мешканців села. Зложено кілька вінців з написами й жовтоблакитними стяжками, а над домовиною виголошено кілька промов.

ВЕЖА 2,000 МЕТРІВ ВИСОКА.

Фахова й щоденна французька преса присвячує дуже багато уваги незвичайно сміливому проєктови відомого конструктора Лоссіє; є це залізно-бетонова вежа 2,000 метрів висока, яка служила би до літакової оборони Парижа.

Столиця Франції, що лежить недалеко границі, вже підчас світової війни виказала свою безборонність. У будучій війні, коли летунство розвинеться до небувалих розмірів, знайдеться Париж у ще більшій небезпеці. Тому й Лоссіє хоче зменшити цю небезпеку, будуючи у Парижі 2,000 м. високу вежу.

Така вежа мала би 3 летунські майдани на висоті 600, 1,300 і 1,800 м. Положення цих майданів на таких висотах дозволить на дуже швидке вистартування оборонних літаків. З другої сторони важче буде заатакувати летунські майдани, що є положені так високо.

Конструкцію вежі творитиме рура, широка у підставі 210 м., стіни будуть грубі 12 м. Вгорі промір рури числитиме 40 м. Основи летунських майданів і їхне стіжкове накриття — це квадратові двигуни з желізобетоновим накриттям. Кожний майдан матиме вид перстеня, 150 м. широкого. Спеціяльні отвори до вилітання літаків будуть 50 м. широкі, 30 м. високі.

Тягар вежі обчисляють на 10 міліонів тон.

На вежі побудують протилітакові далекосяжні гармати, рефлектори, радіеву стацію, летунські варстати, бюра, наукові лябораторії до помірів атмосфери, тощо. Крім кількох вінд — до нутра вежі вестиме спіральна дорога.

Автор цеї вежі думає, що таку вежу збудують до 1937 р., коли то в Парижі відбудеться світова вистава.

ДЕСЬ ПОДІЛИСЯ ПАСАЖИРИ.

До Гдині повернувся з Ленінграду з 6-годинним опізненням польський корабель „Варшава", що їхав з групою польських прогульковців до Ленінграду. Їхали там 108 пасажирів, тимчасом у хвилині, коли прогульковці зібралися на покладі назад, показалося, що їх є тільки 82. Чекали 6 годин, але надармо. 26 пасажирів „згубилися".

АРГУМЕНТИ — СМЕРДЮЧКИ І ЗІПСУТІ ЯЙЦЯ.

В Білостоці відбувся цими днями в одній кіновій салі відчит жидівського посла Ґрінбавма на тему можливости еміґрації Жидів до Палестини. Видно, що Жиди добре почуваються в Польщі і не хочуть її покидати, а на доказ, що пропаганда п. Ґрінбавма не всім подобалася, почали деякі з приявних розкидати по салі смердючки й кричати так, що аж мусіла прийти поліція. Підчас особистої ревізії виявилося, що багато противників еміґрації до Палестини мали на чергові аргументи до п. Ґрінбавма зіпсуті яйця. Більш агресивних поліція усунула з салі й пропаґандист жидівської еміґрації докінчив на міцно загазованій салі свій відчит.

ГУМОРИСТИЧНА ІСТОРІЯ З ОПЕЧАТАНИМ ПСОМ.

Перед городським судом у Варшаві відбулася цими днями розправа проти якогось Й. Беньковського, обвинуваченого в тому, що він не предложив річи, призначеної до ліцитації. Було це так: до Беньковського прийшов коморник, який не знайшов нічого, щоби варте було зафантувати, а одиноке, що варта було щось, то расовий пес-вовк, якого коморник негайно опечатав. Коли коморник прийшов в означеному реченці, щоби перевести ліцитацію, пса не було в помешканні. Довжник заявив, що не може допильнувати рухливої тварини, яка побігла кудись, але напевне вернеться. Коморник ждав коло двох годин, але не міг діждатися пса, що побіг кудись з його печаткою на шиї — і тому вніс скаргу за недоставлення річи до ліцитації.

БАТЬКО ВБИВ СИНА.

В селі Хвалові, пружанського пов. (Полісся), між селянином Романом Дреном і 23-літнім його сином Арсеном дійшло до сварки на маєтковому тлі. Сварка перемінилася в бійку, підчас якої батько вдарив сина так тяжко по голові колом, що по перевезенню до лічниці в Пружанах, він, не відзискавши свідомости, помер.

ЦІЛЕ СЕЛО В АРЕШТІ.

Майже все мадярське село Надь Альбоні, на румунській кордоні, засуджене на тиждень арешту за контрабанду. Сільська вязниця може помістити тільки шість осіб нараз. Тому, що засуджених є 136, то вони по черзі будуть відсиджувати кару.

УКРАЇНА ЯВНО ЗАТЯГЛА ЗДАЧУ ХЛІБА, ПИШЕ МОСКОВСЬКА „ПРАВДА"

МОСКВА (Росія). — „Правда" подає ось що: „У цьому році Україна має аж ніяк не напружений плян хлібоздачі. Тому можна було сподіватися, що він буде виконаний у найкоротшому часі. Але Україна явно затягла здачу хліба".

Далі говориться про „ліберальничання з саботажниками", про „ігнорування твердого і непорушного закона про хлібопоставку". А кінчиться стаття тим, що „українським товаришам ще рано спочивати на лаврах". Додамо, що хлібоздача обіймає 80% збору з поля. Селянинови залишається як максимум 20% збору.

ЗАСУД ЗА СВЯТО „УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВИ".

ЗОЛОЧІВ (Галичина). — Тут відбулася апеляційна розправа від присуду городського суду в Бродах, яким засуджено о. Юліяна Рудкевича, пароха Лешнева, на рік безоглядного арешту і 300 злотих гривни, о. Степана Гаврилюка, пароха в Шнирові, на 9 місяців безоглядного арешту і 250 злотих гривни, і 5 селян та 4 селянки з Лешнева на 4 до 7 місяців тюрми. Все те за участь у святі „Українська Молодь Христови", яке влаштовано 14 травня з публичним богослуженням і походом вулицями містечка враз з національними барвами. Жандармерія розгнала цю процесію і не дозволяла священикам вести похід. Священики пояснили, що це релігійна процесія. Жандармерія подає, що у відповідь на її заборону походу і свята священики так висказувалися: „Бачите, в християнській державі забороняють нам виконувати релігію", або „Дивіться, люди, ми не можемо молитися так, якби цього бажали, бо ми окружені багнетами і на них молимося", або „Ще рік так будемо терпіти". А селяни нібито кричали до поліції: „Ганьба поліції!" або „Зневажаєте Христа, жиди, кальвіни, штундисти!"

Окружний суд затвердив попередній присуд.

БОЛЬШЕВИКИ АРЕШТУВАЛИ БІЛОРУСЬКОГО ДІЯЧА.

ВИЛЬНО (Польща). — Виленська преса подає у відомостях з Москви, що там арештовано відомого білоруського діяча, Б. Тарашкевича, котрий у своїм часі відограв дуже визначну ролю у відродженню Білоруси. Та, зійшовши на манівці світофільства, докотився до комуністичної партії. За комуністичну пропаганду засуджено його перед кількома роками у Вильні на кількалітню тюрму. Совіти виміняли його за політичних вязнів. Там дали йому становище економа в совхозі під Москвою. До Білоруси його не пустили. А тепер арештували його за „націоналістичні ухили".

НЕЗВИЧАЙНИЙ УСПІХ ОПЕРЕТИ М. ГАЙВОРОНСЬКОГО.

ЛЬВІВ. — При виповненій салі „Народнього Дому" йшла у Львові дня 11 жовтня оперета „Залізна Острога", поставлена театром ім. Тобілевича. В тій опереті використав стрілецькі пісні по мистецьки славний композитор Михайло Гайворонський. Оперета мала надзвичайний успіх. Лібрето написав Луць Лісевич.

ДЕНІ КАЖЕ, ЩО МОСКВА ДІСТАЛА ДОВОЛІ ЗБІЖА.

МОСКВА. — Американський кореспондент, Геролд Дені, доносить, що Совіти подають, що приписану державою доставу збіжа виконано на 97.8%. З днем 20 жовтня Совіти одержали 60,000,000 бушлів збіжа більше, ніж у тім самім часі минулого року.

НЕ ДОПУСТЯТЬ ДОПОМОГИ ГОЛОДУЮЧИМ.

МОСКВА. — Совіти подають, що в багатьох краях ведеться пропаганда, що совітське населення голодує. Все те вважається протисовітською пропагандою. Тому уряд починив кроки, щоби здержати по ріжних краях висилки допомоги совітським горожанам. Уряд стверджує далі, що ту акцію допомоги розпочало німецьке товариство Братньої Помочі в Біді, яке висилало поживу і гроші німецьким кольоністам, що живуть на совітських землях. Ту допомогу відсилано Німцям назад, або приділювано родинам тих німецьких комуністів, котрих націсти позамикали до тюрем. Найбільше посилано тої допомоги при помочі посвідок, видаваних Торгсином. Те все тепер буде припинене. Допомагати селянам і робітникам у Совітах, каже большевицький уряд, є образою Совітів.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holiday at 81-83 Grand Street Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918

SUBSCRIPTION RATES		ПЕРЕДПЛАТА	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.0
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.7
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.0
Friday's issue (with Ukrainian Weekly):		Число з пятниці (з англійською частю):	
One year	$ 2.00	На рік	$ 2.0
Six months	$ 1.25	На пів року	$ 1.2
Foreign and Jersey City Rates		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ХТО НЕ ДБАЄ, ЧИ У. Н. СОЮЗ ЗРОСТАЄ -

КОРПОРАТИВІЗМ

V.

НАЦІОНАЛЬНИЙ СИНДИКАЛІЗМ.

У попередніх статтях ми говорили про всі ті форми синдикалізму, які, не вважаючи на помітні між собою розбіжности, мали одну спільну рису: вони нехтували принцип **національної** солідарности та протиставляли йому засаду **інтернаціональної клясової солідарности.** Навіть так званий християнський синдикалізм підпав цій омані інтернаціоналізму і складав йому не тільки ідеольогічні, але й великі матеріяльні жертви. Наприклад, християнські синдикати Німеччини виплатили в 1927 році інтернаціональному осередкові в Утрехті 26,959 німецьких марок. На клясову боротьбу, наскільки вона виявлялася лише в страйках, вони витратили в 1928 році три міліони триста девять тисяч марок, а до цеї суми треба ще додати витрати на пропаґандивні подорожі, летючки і т. д., що доходять до міліона.

Національний синдикалізм, який вилився пізніше в фашистівський корпоративізм, визнає всі ці витрати непродуктивними і шкідливими не лише для самої робітничої кляси, але і для цілої нації, якої та робітнича кляса є невід'ємною частиною.

Зміст національного синдикалізму дуже добре сформулював Мусоліні в одній зі своїх перших (за часів фашизму) промов:

„Доля робітничо-технічного елементу — сказав він — залежить перш за все від **загальної долі цілої нації.** Якщо нація є пригнічена, то і робуча маса є пригнічена. Якщо прапор нації є поважаний, то і робітники, що належать до тої нації, користуються повагою. Гієрархія націй відбивається на становищі відповідних робітничих кляс. Організатори нації переможниці мають переважаючу ролю і в таборі робітників. Клясичний приклад того дає нам Німеччина в часах від 1870 до 1914 р. Центр пролетарської активности, після поразки Франції, перейшов з Парижа до Берліна."

В Берліні знаходилися президії всіх інтернаціональних синдикалістичних федерацій, і то навіть таких категорій, як, наприклад, залізничників, яких організація в самій Німеччині була заборонена. Німецький пролетаріят буквально диктував бажану йому політику соціялістичним партіям цілої Европи. Для вияснення дійсного „інтернаціонального" характеру цеї політики досить вказати на такий факт: на інтернаціональному конгресі в Амстердамі німецькі соціялісти запропонували приняти резолюцію, якою інтернаціональний пролетаріят зобовязавсяб у випадку вибуху війни проголосити негайний загальний страйк. Французький соціяліст Жорес запитав тоді в свою чергу німецьких товаришів, чи **вони** зобовяжуться зі своєї сторони проголосити загальний страйк, якщо Німеччина нападе Францію. Німецькі делегати льояльно визнали, що вони **не можуть взяти на себе такого зобовязання,** з огляду на спеціяльні умовини, в яких знаходиться Німеччина. І, не звважаючи на таку відповідь, німецьку резолюцію всеж таки переголосовано й ухвалено!

Зрештою ми маємо ще більше разячий і для нас особливо переконуючий приклад у тій ролі, яку відограють московські і польські робітники по ріжних інтернаціональних робітничих організаціях, у порівнанню з тою ролею попихачів, яка припадає там на долю українських робітників. Усім нам відомо, як тяжко живеться тепер українському робітництву в совітській Україні, де над ним панують Москалі і Жиди, дарма, що вони нібито „робітники".

Трагічна доля цілої української нації відбилася незвичайно трагічно і на українських працюючих масах, що мусіли поділити долю своєї нації, дарма, що задивлялися в інтернаціональні кличі. Теперішній дурман уже проходить. Москалі скинули свою маску і, забуваючи про „інтернаціональну" революцію, піклуються найбільше про національну охорону **своєї московської** батьківщини з заграбленими українськими та іншими землями. В західній Европі, а спеціяльно в Італії, цей московський ніби-інтернаціональний дурман вдалося відважним розумним людям розвіяти далеко раніше. Завчасу поставили італійські фашисти могутні заборола поширенню інтернаціональних байок та тим урятували свою націю від загляди й піднесли її на такі висоти, що італійський робітник, деб він тепер не знайшовся, все знаходить постійну охорону й допомогу. Тимчасом український робітник, що залишився без матірнього догляду своєї держави, розпучливо змагається зі злиднями та клене той час, коли він не думав про обовязок боронити свій рідний край від інтернаціональної облуди.

Але не треба думати, що національний синдикалізм народився разом з італійським фашизмом. Дня 13 серпня 1921 року сам Мусоліні писав у „Пополо д' Італія": „Події останніх днів виказують нам, що тези національного синдикалізму, **які видавались раніше** єретичними, тепер приймають під страшним тиском дійсности навіть ті, що визнавали клясову боротьбу як релігію. **Досвід** виказує нам, що необхідно відмовитися від клясової боротьби задля **спільного** ратунку".

Мусоліні, говорячи про тих, що „під страшним тиском дійсности" відмовляються від колишньої своєї релігії, „клясової боротьби", щоби стати в обороні **цілої** нації, думав мабуть про свого товариша Кордонія, революційного синдикаліста, улюбленого провідника робітничих мас, що провів успішно неодин загальний страйк, але нарешті пішов добровольцем на війну **за Італію** і там загинув. Думав він мабуть про десятки тисяч робітників, що саме тоді в 1921 році залишали масово соціялістичні синдикати і приставали з ентузіязмом до фашистівського руху. Але ми, Українці, можемо згадувати при цьому **наших українських** робітників і революціонерів, що під тиском гнітучої дійсности, отого нестримного грабіжницького наступу на Україну московських ніби „робітничих" військ, протверезувалися від інтернаціонального туману та ставали в ряди оборонців української незалежности. Варта пригадати з цього приводу уривок із статті забутого вже нашого публіциста, А. Хомика, який писав у віденській „Волі" на початку 1919 року, себто ще до народження фашизму:

„Большевицькі і буржуазні держави дивляться на державу як на предмет насильної експльоатації. Большевики кажуть, що досі державу експльоатувала буржуазія, а відтепер повинен її експльоатувати пролетаріят, до того переважно фабричний... Коли ж дійсно держава є нічим іншим, як предметом насильної експльоатації, а державна влада її знаряддям, то диктатура пролетаріяту має своє оправдання. Колиж на державу дивитися так, як дивиться деклярація Директорії, себто як на **спілку працюючих** (наша „Трудова Держава". — Е. О.) з метою експльоатації природних богатств країни, то для диктатури пролетаріяту нема місця, а є місце для співробітництва всіх працюючих. Диктатура пролетаріяту, як і всякі „коаліції" (буржуазні. — Е. О.) загострюють тільки клясову боротьбу, бо вони **зберігають клясові привілеї**: в першім випадку клясовий привілей фабричного пролетаріяту, в другому — буржуазії. Співробітництво всіх працюючих і надання політичних прав **тільки працюючим — духово чи фізично, однаково** — усуває клясові привілеї і клясову боротьбу і **наближує нас до соціялістичного ладу.** В такій соціялістичній державі нарід зливається з державною владою в одну дуже цілку хемічну злуку, в якій не розпізнаєш, де починається влада, а де кінчається „підданий" (громадянин. — Е. О.). **Всі виконують владу, бо всі працюють".**

Ось слова, під котрими Мусоліні охоче підписавсяб. Хомик з пророчою інтуїцією в кількох словах змалював зміст і суть будучої корпоративної держави, яка має бути отою **спілкою всіх працюючих,** що співпрацюють кожний на свойому місці і зі своїми власними засобами для осягнення спільного вищого, матеріяльного і духового, добробуту.

Італійський академік Бодреро писав: „Фашизм ґрунтується на давньому римському принципі: кожному своє; кожному те, що йому належиться. Цей вищий принцип соціяльної справедливости має те значіння, що в суспільстві, державно зорганізованому, всякий окремий член — індивід, кляса, категорія — не може бути знищений чи змеханізований, як у совітській державі, але навпаки, охороняється в своїй характеристичній, властивій йому функції, як член, необхідний для цілого суспільства. Це означає повернення до клясичної концепції соціяльного світа, як живого організму, що керується глибоким законом внутрішньої гармонії і в усіх своїх частинах підлягає одному світлому розумови". (Антиевропа, 1932. III.162).

Національний синдикалізм виходить із заложення, що життя і розвиток робітничої кляси тісно вяжуться з життям і розвитком цілого національного організму, який для одного з перших італійських синдикалістів, Оліветія, був нічим іншим, лиш одним **„великим синдикатом".** Для національного синдикалізму не може бути інтернаціоналізму праці, хоч може бути інтернаціонал капіталу. Бо праця ніколи не може звільнитися від залізних законів внутрішньої національної економії, і коли нація не має якогось сирівця, то робітнича кляса відчуває це не менше **від інших кляс нації.** Страйки анґлійських копальняних робітників, що причинилися до піднесення цін на вугля, хоча й привели до піднесення заробітної платні **тих** анґлійських робітників, одначе завдали великий удар усім країнам, які ввозили анґлійське вугля, і тим погіршили становище робітників тих країн.

Розвязка робітничого питання полягає не на загостренню клясової боротьби в межах нації, але навпаки, в розвиванню в усіх суспільних клясах нації почуття національної солідарности та відповідальности задля осягнення спільних цілей.

В наступних статтях познайомимося з італійським корпоративізмом, що пішов найдальше по шляху до здійснення цеї вищої соціяльної мети. Найдальше — але і йому до мети ще досить далеко!

Евген Онацький,
Рим.

АПТОН СИНКЛЄР

Повище імя відоме в українській перекладній літературі ще зперед десятків літ, коли появилася повість „Нетри". Та сьогодні ми не зацікавлені Синклером як письменником, а як політичним діячем. А ще точніше: його кандидатурою на ґовернора стейту Каліфорнії. Бо саме ця кандидатура звернула загальну увагу на Синклера як на страшного радикала, соціяліста, утопіста, що нищить мораль, христіянство, обороняє вільну любов і т. п.

Проти Синклера виступають церковні проповідники. Це до певної міри природне. Дехто з економістів чи суспільних діячів добачує утопійність чи демаґоґію в його виборчій плятформі. І це зрозуміле. Але зате інакше виглядає, коли проти нього виступають з цілою силою фільмові підприємства, оті самі, проти яких теж ведеться кампанія, головно з боку церковних установ, що вони поширюють злочинство, нищать подружу мораль. А саме ті підприємства беруться тепер підчас виборчої кампанії за такий „патріотичний" спосіб, що відгрожуються населенню Каліфорнії, що коли Синклер вийде ґовернором, вони заберуться зі стейту і перенесуть усю ту великанську промисловість до інших стейтів. Вони теж накладають на всіх тих, що в них працюють, спеціяльні податки і в той спосіб збирають величезні суми на поборювання кандидатури Аптона Синклера, як небезпечного радикала. А по правді роблять це зі страху перед тим, щоби Синклер, ставши ґовернором і розуміючися трохи на фільмовій промисловости, не взяв її під більшу контролю, згідно зі своїм соціяльним пляном. А ой "Epic Plan" Синклера такий, що безробітний мусить обовязково дістати працю; що замісць підмоги треба дати на державний кошт безробітним варстат праці, землю і машини, і казати їм працювати та власними силами продукувати те, що їм потрібне, та що з фабрики мають товари йти на село, а з села до фабрики. Знову замісць грошей робітники мають діставати свого роду посвідки, за які одержуватимуть по склепах чи деінде крам, платитимуть рент і т. д.

Позатим Синклєр твердить, що він не є ні соціялістом, ні радикалом, а стоїть за демократичну плятформу і попирає у всім президента Рузвелта. В отих плянах Синклера є багато з його письменницької фантазії, але навіть дехто з консерватистів є тої думки, що не зашкодилоб випробувати дещо з того, особливо тепер, коли „консервативні" пляни не дописують. Бо не треба лякатися ніяких „радикальних" плянів, якщо тільки вони покажуться добрими, себто облекшуватимуть долю широких мас, хочби зі шкодою для тої горстки упривілейованих, що уявляють собою „великий промисл".

Р. Петрин.

МАЮ ДВІ.

(Оповідання).

14)

— Ти, хлопче, заморишся голодом. Люди скажуть, що я тобі не даю їсти. Може би ти пішов до міста, до лікаря, щоби тобі записав що на апетит?

— Хто на нього подивиться, то й не скаже, що ваша челядь голодує, — замітила одна наймичка. — Подивіться, які у нього писки!

Сидір справді не виглядав на такого, що замало їсть. Їв стільки, скільки здоровому треба зїсти. Ні менше, ні більше. Як наївся рибою, то не диво, що знехтував кашу. Він вмів добиратися до риби і мав щастя. Одної днини того щастя мав забагато. Витягав рибу за рибою. Хоч знав, що так багато не зїсть, кортіло його далі сягати рукою попід каміння. Витягнувши, не кидав назад у воду. Аж коли вже довший час хилявся і перетрушував ями між і під камінням у воді, і на сему рибу не попав, сказав собі, що вже й тих шість, що лежать на березі, забагато. Спік і зїв дві. Ще чотири лежали коло нього на мураві.

— Що з ними робити? — питав сам себе. — Дав би їх Федеви, та Федь пішов нині до міста продати пару вінків грибів. Як дам кому іншому, то не вдержить язика за зубами. Рознесеться, що я ловлю рибу і мене запруть за крадіж риби. Погані права! Риба в ріці, що прорізує людські ниви і руйнує їх. Та риба з тої ріки, не людська!

Думав і думав, тай нагадав собі, як то його господиня бувало нарікала, що відколи рибу в ріці заарендував якийсь панок, то тої риби й купити не годен. „А я ту рибу так люблю!" казала Журчаниха.

— Занесу бабі, — погадав. — Як вона рибу так дуже любить, то хіба нікому не скаже, звідки її взяла.

Коли Сидір пригнав корови, господиня з дівками опалала на подвірю крупи. Коли глянула на нього, він моргнув, відвернувся і пішов до стайні. Вона зрозуміла його. Се був знак, що він хоче сказати їй щось, або показати так, щоби того дівки не знали. Здивувалася, бо раньше того ніколи не робив. Бабська цікавість перемогла. Пішла до стайні.

— За вами ніхто не йде? — спитав шепотом.

— Ніхто! — відповіла. — Може що сталося?

Парубок виймив зпід поли чотири пструги і наставив до господині.

— Серце моє! — аж крикнула з утіхи, сплеснувши руками. — Я ту рибу, так люблю.

— Пст! — перестерігав пастух. — Сховайте під запаску.

— Ти звідки взяв? — спитала, беручи рибу і закутуючи в запаску.

— Звідки я взяв? З води.

— Маєш вудицю? Не боїшся, що спіймають?

— Мене не спіймають. Я ловлю руками. Тамтуди ніхто не ходить. То там, де я тепер пасу. Ні дорога, ні стежка ніяка не йде тамтуди. Як по нашім боці ріки, так і по тім боці. По тім боці є також левада, та ніколи нікого не бачу там. За левадою ліс. Дорога по тім боці також іде аж за лісом. Ніхто не бачить, як я бреду в ріці. Як побачить, то не конче вгадає, що я за рибою поліз у воду. Як вгадає, то я не такий дурний, щоби хто піймав мене з рибою в руці!

— Ти справді ловиш руками? — спитала недовірчиво, позираючи йому в очі.

— Вудиці не маю, ні гачків.

— Руками так легко ловити, що ти аж чотири штуки ймив?

— Як хто вміє, і як має щастя, то не тяжко.

— Мабуть, що не тяжко, коли ти одної днини аж чотири спіймав. Коби Іван не таке стерво, то я могла би що днини мати рибу. Та він ні до чого, лише клопіт маємо з ним. До ніякої роботи не береться, лише вилежується. Як виходить з хати, то все каже давати собі гроші. Лиш запивається, робить галабурди і дівки баламутить. Коби бодай на рибу пішов навчитися від тебе ловити руками. Десь Бог не мав кого, тай нас скарав таким сином!

Щоби ніхто не побачив, як вона варить ту рибу, Журчаниха вислала обі наймички в город і сама заперлася в пекарні. По смачнім обіді в двійку, господиня і господар дуже ласкаво стали дивитися на Сидора. Вони взагалі були з нього дуже вдоволені, бо не лише дбайливий пастух був, а також, коли не мав роботи коло худоби, брався до інших господарських робіт, не ждучи на приказ. З того, як Сидір робив, до чого взявся, і як говорив, коли балакали про яку господарську справу, Журчан бачив, що з того пастуха був би добрий господар. Нераз казав до жінки:

— Шкода, що маємо не доньку, а сина, та ще й такого! Якби я мав доньку, то дав би її за Сидора, хоч він бідний зарібник.

Одної днини, саме коли Сидір на своїм пасовиску спік рибу, надійшов довгий Федь. Тащив під пахою дошку, а в руці кошик. Коли Сидір здивований спитав, на що та дошка, Федь відповів:

— В лісі, по тім боці ріки, є сила грибів. Щоб не бристи, я приніс дошку. Буде кладка. Шоби коли не забрала вода, відходячи, здойму і лишу на березі. А як вода возьме, то не велика буде шкода. Принесу другу.

— Вперед, чим хата багата, — промовив Сидір. — Сідай рибу їсти!

Оба присілися до риби. Федь зїв, похвалив, що добра, подякував і підвівся робити кладку. З води виставало всяке каміння: мале і велике, стіжковате і з широкими хребтами. Федь скочив з берега на перший більший камінь. Сидір подав йому дошку. Федь поклав дошку одним кінцем на тім камени, на котрім стояв, другий на дальшім, під противним берегом. Пішов на той бік і по двох годинах вернувся з кошем, повним грибів. Дивлячись на дошку, сказав:

— Гадаю, що в ночи, ні завтра дощу не буде, вода не піднесеться. Дошку можна лишити так, як лежить.

(Далі буде).

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Тим, що спізняються з дописами. — Не можна вимагати від редакції, щоби помістила **негайно** допис, бо, мовляв, він і так уже припізнений, а справа нагла. Треба старатися висилати матеріяли на час, тоді не буде клопоту. Бо в іншому випадку і при найкращій нашій волі ми не можемо часами помістити цього, що нам доручується в останній хвилі.

П. В., Шікаґо, Ілл. — Якщо так сталося, а бажаєте справлення, подайте дату і місце уродження, а ми оголосимо це ще додатково.

Адреса Обєднання:
OBYEDNANYE,
P. O. Box 122, Hudson Terminal
New York, N. Y.

З ОБЄДНАННЯ

Згідно з артикулом 18 статута "Обєднання Українських Орґанізацій в Америці" і на підставі ухвали екзекутиви з 9 жовтня 1934 р. відбудеться в ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., 83 ҐРАНД СТ., В СУБОТУ, ДНЯ 27 ЖОВТНЯ 1934 Р.

РІЧНЕ ЗАСІДАННЯ ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ОБЄДНАННЯ

з таким порядком нарад:

1. Відкриття.
2. Звіти екзекутиви.
3. Звіт контролі.
4. Внески і запити.

НАРАДИ ЗАЧНУТЬСЯ ТОЧНО В ГОДИНІ 3-тій ПОПОЛУДНІ. ВСІ ЧЛЕНИ ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ОБОВЯЗАНІ ЯВИТИСЯ НА ЗАСІДАННЮ.

ЗА „ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ":

О. РЕВЮК, предс., **Л. МИШУГА, секр.**

ТОЙ НЕ ДБАЄ ЗА СВОЇ ДІТИ І СВІЙ НАРІД.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

І ЦЕРКОВНІ ПОЛІТИКИ РІЖНЯТЬСЯ.

Епископи протестантсько-епископальної церкви пишуть у своїм посланию: „Провід у руху за утвердження вже поробленних здобутків повинна взяти церква".

Під уже пороблениими здобутками епископи розуміють здобутки в таких рухах, як рух за заборону дитячої праці в фабриках.

Як відомо, в тій справі ця церква радикально ріжниться від римо-католицької церкви. Кардинал Бостону свого часу остерігав усіх вірних католиків, щоб не голосували за закон, котрий дає конгресови право заборонити дитячу працю в фабриках.

ВИДНО, ВСІ НАДІЮТЬСЯ НА МОЛОДЬ.

„Цей провід" — каже згадане послание — „залежить головно від нашої молоді".

Таксамо, як епископи, думають комуністи, фашисти, нацisти.

МОЛОДЬ КОЛИСЬ І НИНІ.

Донедавна, кажуть епископи, молодь тільки бунтувалася проти старших, проти усталених звичаїв, догматичних вір.

Нині молодь змінила тон і вже не тільки шукає, де неправда, але, де правда. Глядить не тільки за тим, що треба звалити, але й за тим, що треба збудувати.

На місце бунту прийшло шукання правди, віри, краси, порядку.

Чи не можна було згори знати, що так воно обернеться?

ЦЕРКВА И ВІЙНА.

В одному місці послания епископи дуже жалуються на загальне моральне здичіння в Америці, котре проявляється корупцією в політичному життю та загальним чужоложним цинизмом — у родинному.

Вони кажуть: „Етичні й моральні мірники багато потерпіли у цьому повоєнному періоді".

Злучення неморальности з війною дуже замітне зі сторони тої церкви, котра в часі війни не тільки й одного слова проти війни не піднесила, але з іншими кричала за війну за демократію.

ПРИЗНАННЯ ЯВНЕ И МОВЧАЛИВЕ.

Коли слова епископів це признання до похибки, то чи не краще булоб для моралі й етики, для привернення добрих етичних і моральних мірників, якби епископи сказали таки виразно, що вони помилились, а не дозволяли тільки читати це між стрічками?

ЦЕНЗУРА И НАШЕПТИ.

У Німеччині підноситься протест проти політичних нашептів. Шепчуть собі люди проти одного політика, що він попав у неласку в Гітлера й таке інше.

Цікавим збігом обставин протест підносить генерал Герінг, один з визначних головачів нацистичного уряду, котрий здушив усякий свобідний вислів людської думки в Німеччині та через те немовби силою пігнав німецьку опінію на дорогу підшептів і сплетень.

Політичний утиск може деколи скидатися на цю дикарську австралійську зброю, бумеранг, котра, викинена відповідно рукою напасника, вдаряє нападеного й вертається до рук того, що її викинув, та може йому зробити таку саму шкоду, як противникови, коли її вправно не схопити.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

З ЮВИЛЕЙНОЇ КАМПАНІЇ У. Н. СОЮЗА.

ОБОРН, Н. Й.

Ювилей У. Н. Союза.

В суботу, дня 20. жовтня ц. р., мав я нагоду бути на святі У. Н. Союза в Оборн, Н. Й. Вже пополудні пишався в промінях осіннього сонця синьо-жовтий прапор при вході до Українського Дому. Легкий вітер хвилював прапором. Так і хвилювалися Українці і радувалися, що діждалися цього великого дня. Жовте листя сипалося з дерев і чар осіннього дня викликував прекрасне, миле враження. Вечором почали сходитись молоді і старші і дітвора до Українського Дому. Простора саля удекорована в національні українські барви. Люди засіли на кріслах (а було їх багато) і почалося свято.

Свято відкрив гром. Вільчинський річевими словами. Піднеслася заслона і на сцені під проводом п. Ягелли (диригента хору) забреніла пісня. Прекрасні голоси мішались гармонійно і здавалося, що мидесь на полях рідного краю, там за морем. Та це були лише пісні й мельодії, які відвернули нашу свідомість від дійсности.

Пісня затихла, полинуло на хвилях степу. На сцену входить о. Побуцький і ясними словами зясовує коротко історію нашої еміґрації і початки У. Н. Союза. З його словами наші думки полинули 40 літ назад, до місточка Шамокін, Па., де народився наш батько Союз. Бесідник згадав перших піонірів, тих каменярів, які перші почали розбивати на еміґрації могутню скалу темноти. Ті перші каменярі вказали шлях нашій еміґрації, куди вона має прямувати. Тим могутнім провідником став наш Батько Союз. По закінченню промови о. Побуцького хор відспівав „многая літа".

Коротка павза. Знову заслона підноситься і бренить стрілецька пісня „Гей видно село" й інші. Здавалося, що ми десь на вільній Україні, так та пісня захопила всіх людей, а опісля не було кінця.

Панна Ольга Мулик гарно віддала декламацію, а потім о. Побуцький представляє шановного гостя, гол. рек. секретаря п. Д. Галичина, який виголосив горячу промову. Немов у фільмі, пересунулася перед нами минувшина батька Союза. Слово за словом бреніло ясно і річево, й багато я навчився з тої промови. Думаю, що таких лекцій нам треба більше, а тоді наш У. Н. Союз зріс би дуже скоро. Я вірю, що живе слово сто разів більше впливає на людей, ніж мертве, на папері.

По промові п. Галичина наступили гарні декламації п. Орищина і панни Анни Коковської.

Панна Майкович відспівала сольо як соловейко. Панна Анна Дашівська акомпаніювала на пяні.

По цім хор відспівав ще дві пісні, а по тім кінці „Ще не вмерла Україна".

Опісля зачалась забава, яка тревала до пізної ночі.

В неділю по Службі Божій перевів п. Д. Галичин з молоддю дискусію, з якої виявилося, що молодіж щиро бажає піти під прапор батька Союза, та, на жаль, самі родичі про це не так дбають, як повинні. Виявилась потреба мати Союзови своїх спеціяльних організаторів, спеціяльно для приєднання молоді. З цього бачимо добру і щиру волю в нової ґенерації. Та треба нових заходів з нашого боку, бо зі старою тактикою до молоді не підійдемо, бо вона виросла серед інших обставин.

По тім були ще інші дебати на зборах трох братств, так, що наради затягнулися аж під вечір.

Це свято довго буде в памяти місцевих громадян і дай, Боже, щоби воно вийшло на користь людям і батькови Союзови.

Дм. Захарчук.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

„Осіння забава".

Дня 7-го жовтня заходом тов. Горожанок відбулася „Осіння забава". Ця імпреза була влаштована на зразок американських кабаретів з танцями і ріжними виступами. Коштувало це справді праці, та зате вислід був гарний. Присутні гості були надзвичайно вдоволені, що можна було пізнати по веселім настрою й оплесках, якими нагороджували кожду атракцію. Виступали два дівчатка, Е. Сивуляк і Ол. Шеґда, які відспівали „Козак відїжджає дівчинонька плаче" з рухами. Хлопці і дівчата пописувалися січовими вправами під проводом п. Свистуна, що також припало присутнім до вподоби. Найбільше одначе оплесків дістали сестри Коцюбинські за дуже зручне виконання акробатичних танків.

Як було зазначено в оголошенню, часть доходу з цеї забави, в сумі $15, жертвовано на Дівочу Бурсу у Львові, а $15, які прийшли з імпрези, вислано на голодуючих.

Тов. Горожанок подає все помічну руку всяким народним установам тут і в краю. Воно є одним з найдіяльніших жіночих організацій міста Филаделфії. Членкині не жалують часу і труду, щоби роздобути фонди і приходити з підмогою там, де її вимагає потреба. Жалко тільки, що нема багато рук до праці. Видно, що наші жінки ще досі не зрозуміли ваги і значіння організації. Як багато є ще таких жінок, що сидять дома, нікуди не ходять, нічим не займаються, тай не знають, як багато могли би вони зробити спільними силами. Божпрацею в товаристві можна багато користи принести собі і своєму народови. Тому, жінки, збудіться зі сну! Вступайте до організації. Тов. Горожанок складається з жінок ріжного віку і ріжної кляси й освіти. Всі жінки-членкині, без ріжниці на освіту чи позицію, жиють дружно, працюють спільно і радо приймуть інших до себе.

Членкиня.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

МЕНЧЕСТЕР, Н. Г.

З весілля на визвольну боротьбу.

Дня 13. жовтня наші громадяни Олекса і Марія Буцак, вінчали свою дочку Анну з Михайлом Вальковом. При веселій забаві забрав слово гр. Юрій Датків і сказав про Рідний Край й наш обовязок при кождій забаві збирати фонди на народні потреби. Збіркою занялися дві молоді дружки, Рузя Кухар і Анна Струса. Жертвували: М. Вальків $1; дрібними датками $5.25. Разом вислано через Обєднання на визвольну боротьбу $6.25.

Ред.

Пізнав сам себе.

Службовець обстриг собі гарну довжезну бороду. Як на другий день прийшов до праці, всі товариші викликнули в один голос:

— То ви, пане Крупар!? Алеж вас годі пізнати!

— Гм! — відповів службовець, — я стверджую тесаме: як я подивився до зеркала, пізнав себе щойно по голосі!

— Тому три місяці я дала тому Вовчаренкови „гарбуза" й від того дня він розпився.

— І не ще до нині?

— Так.

— Ну, знаєш, так довго святкувати, то хіба задовго!

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КЛІВЛЕНД, О.

Свято Лесі Українки.

Клівлендське жіноцтво за стараням і під проводом пп. М. О. Розоміло й Анастазії Красіцької завязало спільний комітет усіх жіночих організацій в Клівленді й уладило в Українськім Народнім Домі величавий концерт в память Лесі Українки.

Перед концертом відправлено в обох церквах панахиди.

Свято відкрила відповідною промовою п. М. О. Розоміло. Опісля хор укр. гр.-кат. церкви, під управою п. Когута, відспівав „Далека Ти", а під управою о. Меренькова вязанку українських пісень. Потім той самий хор, під проводом п. Когута, відспівав ще 10 ріжних пісень, котрі зібрані приняли бурею оплесків. Між хоральними виступами були промови. Головний реферат про життя Лесі Українки виголосила п. Стангричук, а потім говорила про загальний жіночий рух під теперішню пору, про Жіночий Конгрес у Станиславові, про діяльність нашого жіноцтва в Союзі Українок і в інших організаціях та взивала жіноцтво до спільної праці на полі народнім разом з мужчинами, бо тоді скорше засвітить сонце і в українське віконце.

Між хоральними виступами були також деклямації пп. Проців, В. Лялюк, Стангричук і Красіцької, як також дует „Ой у полі могила" пп. Проців і В. Лялюк, та сольо „На що мені чорні брови" п. Марії Бойко.

Порядок на галі держали пп. Красіцька і Лозинська, секретарювали пп. Ґабрівська і Волошин. Збірка жінок принесла $27.60. Зі збірки при начено на памятник Тараса Шевченка, котрий має бути збудований у дарованім містом городі в парку $10, а на Український Музей у Празі теж $10. Уряд-ники прав. церкви заявили, що збірку церковну з панахиди в сумі $5.81 вишлють до Обєднання.

Ухвалено, що цей спільний Жіночий Комітет має дальше працювати на народнім полі й на 14 жовтня має мати спільну забаву і вечерю.

Як гість, можу хіба погратулювати жінкам, що так обєдналися. Тепер черга на чоловіків. А тоді наша справа піде краще.

Жертви зібрали: пп. Скоратко і Лозинська $12.95, пп. Красіцька і Різунь $5.00, пп. Степаник і Дикан $9.65. Зложили по $1: д-р Михаленко, о. Заганчиков, О. Бобус, о. Мереньків; по 50 цнт.: Гр. Степаник, Н. Задорецький, О. Брикайло, Анна Дикан, Гузіль, В. Скуратко, Ґабрівська, М. Лозинська, М. Капраль, Павлишин, Красіцька; по 25 ц.: Бужіль і Різунь. Решта дрібними.

Гість.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписана членкиця від. 259 У. Н. Союза, складаю щиру подяку головним урядникам нашої організації за скоре виплачення мені посмертного по моїм чоловіку, бл. п. Теодорови Яремцьови, котрий помер 13. вересня 1934 р. по чотирох роках недуги.

Також дякую місцевим урядникам і всім членам за труд та участь в похоронi.

Бажаю У. Н. Союзови якнайкращих успіхів.

Ксеня Яремцьо,

Шікаґо, Ілл.

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

UKRAINIAN AFFAIRS IN AMERICA

PERTH AMBOY YOUTH ORGANIZES CENTRAL COMMITTEE

At an organization meeting held recently, the officers of the various Ukrainian clubs of Perth Amboy, N. J. formed a Central Committee. Mr. Dembitsky presided over the session.

The Ukrainian clubs represented at the meeting were: Sacred Heart of Jesus Society, Ukrainian Choir "Boyan", Ukrainian Baseball Club, Ukrainian Catholic Basketball, Ukrainian Social Club, Ukrainian Ballet Dancers and Ukrainian Youth's Club.

The following officers were elected: President—John Stutski, Vice-President—Nicholas Markow, Secretary—Anne Redus, Treasurer—Anne Steczak, Trustees—Walter Lomiski, Steven Raab, Steven Darytyshyn.

John Stutski was also elected to represent this section in the activities of the Ukrainian Youth's League of North America.

Yours truly,
ANNE REDUS.

THE SPORT WHIRL

GIRLS' TEAM VICTORIES

The Ukrainian Girls of Irondequoit, a recently organized softball team, added a few more victories to their list in ending the season by nosing out the Speedyette Girls, champions of the Monroe League, 7-4. After defeating the so-called champions, the girls took the series from the Scrapper Lassies, 2 out of 3 games at Aljo field. Although losing the first game 6-5, they came right back to their winning streak by taking the last 2 games by the score of 9-2 and 5-3.

The Ukrainian Girls, the only Ukrainian girl team of Irondequoit and Rochester, had a successful season of baseball this year also, and next year should see the team earn further laurels in the girls' baseball loop of Irondequoit and vicinity.

Miss A. HOLOWKA, Manager.

SOME MORE SPORTS DOPE

Many times I have requested through the medium of the Pen Pal Column that the correspondents cooperate with me by sending me the names and addresses of all Ukrainian pro-athletes, and also newspaper clippings from local newspapers concerning such athletes. Please note that the addresses of these Ukrainian pro-athletes are most important, for if necessary I can communicate directly with them if there is any doubt of their nationality.

High School football went into high gear last month.

From Westerly. R. I. I learned the following from my Ukrainian correspondent: The Westerly High School footbal team, the largest in the entire history of the school, was further increased on September 14th when 17 newcomers added their names to the roster, bringing the total to 85 for the first week. And among these 85 there are 9 American-Ukrainians.

Also, on that day 15 candidates answered Coach Stanley Martoski's first call for Westerly High School's cross country team at the Craig-Memorial Field. The following Ukrainian boys reported:—Gorshosky, Myllmakiv and Martoski.

In Woonsocket, R. I. the following Ukrainians reported for football: Steve Wecal and Michael Herczuk. Salem (Mass.) High School has seven Ukrainians made up into two squads; they are—Stan Kulik, Albert Nazaroff, Ed Swinaski and John Bochinsky, all tackles; while Chester Obremskina, Stan Eusko and Al Litka are half-backs.

Brockton, Mass. High has the following: — Andrew Raspowsky and Tamulevitch. Lynn (Mass.) High School:—Petrowsky. Everett (Mass.) High:—Millen Yahoodik.

All of this goes to show you how many of our boys are interested in American sports.

Before proceeding any further I wish to say that I wrote to the "New York Times" sports writer requesting the nationalities of person I had mentioned as being Ukrainians in previous issues of the Ukrainian Weekly. In reply I received the following information:—Billy Urbanskv. Ukrainian descent; Pete Susko, also Ukrainian descent; Harold Trosky, Polish; Joe Medwick, Hungarian, Michael Comorosky, Lithuanian; Zeke Bonura, Italian; and Reinald Grabowsky, Polish.

If this information is correct I must extend my apologies to the Editor and readers of the Ukrainian Weekly for giving in a previous issue information to the contrary. I have found out that some of this misinformation was furnished to me as a joke.

ANDREW DOBRYWODA,
Lincoln Street,
Woonsocket, R. I.

JERSEY CITY, N. J.

Two main events instead of one will top the weekly wrestling matches at the new Columbia Park arena in North Bergen, N. J. this Friday night.

Mayes McLain of the U of Iowa will meet Rudy Dusek of Omaha in one of the twin wind-ups while Sandor Szabo encounters Earl Wampled in the other feature bout.

That the spacious new Columbia Park arena is filling a long felt want for a comfortable arena in Hudson County was attested to when a big turnout of paying customers saw Szabo smash Blackstock down to defeat last Friday. It was Szabo's second straight victory in a row.

Little Beaver from the Cherokee Indian reservation in North Carolina in the big Smoky Mountain country is also on the card meeting Al Bisignano fresh from the Musolino reservation.

A match brings together a Ukrainian and a German boy who is such a favorite with the local fans. These two have never met before.

NEWARK, N. J.

Wrestling minded patrons, who love to see thrills, spills and varied assortments of holds, grips and whatnot, will find all roads open leading to the general direction of the Laurel Garden on Tuesday night, where Promotor Ray Hanly holds sway.

For the feature event of this week's card, the promoter has signed Dick Shikat, the former heavyweight champion, to oppose George Manish, the Asbury Park adonis, in a match for two out of three falls, within the 90 minute time limit.

The ex-titleholder will find the going tough this week which marks his second appearance in this club, as the seashore lad is going like a house afire. The claimant to the state heavyweight title, has won his only two matches in this city having defeated Mike Kalek, and Al Davis, of Detroit. But, in the last three weeks, George has been cleaning up everything and for that reason alone Hanley rewarded him with a "shot" with Shikat.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

UKRAINIAN BALLET, CHORUS TO APPEAR AT WHITTIER.

Newly Organized Group to Give Concert on Oct. 28, After Four Months' Rehearsals.

The newly organized Lorain Ukrainian Folk Ballet and Chorus will present a ballet concert in the Whittier junior high school auditorium, Seneca-av and 32nd-st, on Sunday night, Oct. 28, it was announced today.

More than 40 young people, including some representatives from Cleveland and Lakewood, will take part in the dancing program. Those participating from Lorain will be from the St. Vladimir and St., John's Ukrainian churches.

Four Months' Preparation.

The performance will climax four months of preparation which began when the class was organized here early this summer. Michael Dofyk, president of St. Vladimir congregation, is chairman of the committee which organized the group.

The ballet teacher Nicolas Arseny, an assistant to Vasile Avramenko, noted New York ballet master. Avramenko, himself will be in Lorain to witness the presentation.

The St. Vladimir church chorus, directed by Rev. John Petrykanyn, pastor. will also take part in the concert.

The performers who will take part in the ballet concert range in age from 5 to 25 years of age. Most of them are from the two Lorain Ukrainian churches.

Native Costumes.

Rehearsals have been going on for four months in the Serbian church hall, 33-rd-st and Grove-av. Arseny, the director of the class, helped to direct the group which staged a ballet at the World's fair in Chicago during Ukrainian Week in August, 1933. He has been holding rehearsals twice a week here.

For the Lorain concert Avramenko has prepared a special bouquet of Ukrainian folk and historical dances comprising "Kolomeyka," "Arkan," an old Ukrainian dance exclusively by Highlanders of Carpathian mountains; Thumack From the Steppes," a musical dance of the 17th century; "Katherine From the Kherson," which originated on the vast boundaries of the Ukraine and is designed to resemble the winds that move the grasses of the Ukraine Steppes; "Zaporogian Knights of Battle," and others.

All of the numbers will be in native Ukrainian costumes.

(The Lorain Journal and Times-Herald,

Lorain, Ohio,
October 20, 1934).

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

НЕЗАГНУЗДАНИЙ ТАРЗАН. (101)

K-101 Copyright, 1933, by Edgar Rice Burroughs, Inc. Distributed by United Feature Syndicate, Inc

Rex Maxon

Як Ольга на малпи дивилася, вони почали рухатися неспокійно. Нагло барабанення перейшло до тяжкого ритму, з котрим малпи тримали крок та похитували тілами. Поволі маса розділилася на два перстені.

Зовнішній перстень складався з самиць і молодих малп, внутрішній зі самців. Самиці присіли, а самці йшли поволі довкола барабана, всі в одному напрямку. Потім до ух Ольги долетів слабо інший звук.

Від села, з котрого вона втекла, доходив дивний, високий крик. Він ударив по малпах, немовби електрикою! Вони задержалися та на хвилю вслухувалися уважно. Потім найбільший самець підняв своє лице до неба.

Самець відповів на далекий клик голосом, від котрого аж муравлі пішли по плечах Ольги. І знов почали бити в барабан і повільний танок почався наново. Дівчина аж рот роззявила, дивлячися на цю диву церемонію. За пів години удари барабана ставали щораз сильнійші й сильніші.